

Meghallgatta Isten imádságomat, amit egy kerecsensólyom szárnyán küldtem az egekbe. Ismét otthon jártam kicsi falumban, Újkígyóson. Felelevenedtek a gyermekkori élmények, s minden lángolni kezdett a szívemben.

Újkígyósinak lenni rangot jelent. Van, ami megmagyarázhatatlan, amit csak a szív érezhet. A hely szelleme, a vágyak, az összetartozás élménye... Bármerre is járok a nagyvilágban, bármely pontján a földnek – magamban hordozom ezeket az éltető, meghatározó élményeket, emlékeket.

Ebből merítek erőt, akkor is, amikor a jelen megoldhatatlannak látszó gondjaival szembesülök. Gyűlölködünk, egymásra mutogatunk, bűnbakot keresünk...

Jókai írja: Embernek lenni minden körülmények között!

Több száz esztendeje élünk e kis honban egymás mellett. A nagy drámák idején is együtt voltunk, s mára már menthetetlenül összetartozunk. Ez az, amiről sokan igyekeznek

elfeledkezni.

Én úgy érzem, boldog ember vagyok, mert mindig azt csinálhattam, amit szerettem. Már tíz évesen elköteleztem magam a költészettel.

Hogy ezt miért tartom fontosnak kihangsúlyozni? A következők miatt. Mert a versek imák! Minden vers egy-egy imádság, s a költészetben, az irodalomban, a művészetben nincs különbség ember és ember között. Gyermekkorom Újkígyóását felidézve úgy érzem, hogy akkor kultúrában élt a nép, ma már csak civilizációban.

Sokat foglalkoztatnak a körülöttem történő események. Felzaklatnak, a lelkem mélyéig felkavarnak.

Megfejténém a megmagyarázhatatlannak tűnő dolgokat, de megfejthetetlennek bizonyulnak. Egyre bonyolultabbá és bonyolultabbá válik minden számomra. Derékba tört volna a nemzetiségi identitásunk, vagy még megmenthető kultúránk a nyiladozó demokráciánkkal együtt? A történelem majd eldönti...

Talán még soha nem volt olyan időszak, annyira sürgető az intézményrendszerünk létrehozása, működtetése, mint napjainkban. Agyamban kavarnak a gondolatok, a szavak... Keresztény Európa, „antalli” örökség, egy veszélyeztetett nép – így egyszerre mind.... Ez a két hányatott sorsú nép mindig jól kijött egymással, és minden körülmények között megfért egymás mellett.

Ma talán másként lenne? Minden nemzet büszke az anyanyelvére, nemzetiségére, eredetére, kultúrájára, erkölcsére, hagyományvilágára. Különösen érzékenyek erre a kisebbségi sorban élők. Közülük is azok, akik őrzik szívében, személyiségükben népük öntudatát, kultúráját.

Úgy érzem, hogy leértékelődött a kultúránk. A cigánykérdés megoldásának, kezelésének halogatása hosszú távon beláthatatlan szociális és etnikai feszültségekhez vezet. Szellemi és érzelmi biztonságra van minden nemzetnek, népnek, népcsoportnak szüksége.

Az, akinek tudata nem kapaszkodik a múltba, aki nem vállal közösséget ősei történelmével, az jöttmentnek érezheti magát, joggal, a mai társadalomban is. Az ilyen embertől pedig nem várhatunk egyéni felelősséget és nem érzi a felelősségét a nemzeti közösség egészének sorsáért sem. Az én kérdésem úgy szól, hogy lehet-e nyelv és az ahhoz kötődő kultúra nélkül identitást építeni.

Úgy tűnik, a kiszolgáltatottságból egyetlen kiút van: a cigányoknak maguknak kell összefogniuk, és minden jogszerű eszközt igénybe véve kiállni egyenlő méltóságuk védelmében. A cigány értelmiség felelőssége pedig megkérdőjelezhetetlen a cigányság jövőbeni sorsának alakításában.

A kisebbség iskolázott rétegének minden körülmények között feladata, hogy vezesse saját népét, kitapossa az utat, amelyen majd az utánunk jövők járhatnak. Ösztönözze őket, személyes példát is mutatva, az előrejutásra. Figyelje, érzékelje azokat a problémákat, nehézségeket, amiket kisebbségben élő társai átélnek és segítsen orvosolni azokat.

Eszmefuttatásom tanulságaként hadd idézzem Magyarország első demokratikusan megválasztott miniszterelnöke, Dr. Antall József cigányokról írt tanulmányának ma is időszerű összegzését:

„Egy hosszú vándorút, üldözések és csapások súlya alatt deformálódott nemzetiségi-törzsi szervezet került a civilizált Európa népei közé...Ebből a társadalmi szervezetből egyenesen valami proletarizálódott páriasorba került a letelepedés után, meghúzódva a falvak, városok szélén. Erkölcsi fejlődésük szükségszerűen vezetett a zárt törzsi szervezet szigorú szabályainak feladásával egy heterogén magatartásformához.

A cigánykérdés megoldásának, kezelésének halogatása hosszú távon beláthatatlan szociális, etnikai-kisebbségi, sőt nemzetiségi feszültségekhez vezethet a jövőben. Ezért mindent meg kell tenni a jól átgondolt, hosszútávra szóló elképzelések és program megfogalmazása érdekében.”

Az „antalli örökség” mutatja az utat mindannyiunk számára, amely nem lehet más, mint a közös út.

Otthon lenni egymás szívében

Írta: Rostás - Farkas György

2012. október 09. kedd, 16:21 - Módosítás: 2013. január 01. kedd, 19:45

(Közös út - Kethano Drom 2012/3. szám)